

ELS CURSOS NATURALISTES DE LA INSTITUCIÓ

PROGRAMA 2000 - 2001

1. Espais naturals, corredors ambientals i gestió del territori
2. Els bolets dels boscos mediterranis. Tècniques d'identificació de camp i de laboratori
3. Introducció a la geologia i paleontologia de Morella: els dinosaures
4. Els ecosistemes dunars valencians
5. Recuperació de fauna salvatge i plans de conservació d'espècies
6. El seguiment de rastres a la neu
7. El vulcanisme de la Garrotxa: el treball de camp aplicat a l'estudi de les erupcions
8. Les aus limícoles: ecologia i claus per a la identificació de les espècies presents a Catalunya i a la Mediterrània occidental
9. Avifauna forestal pirinenca: situació actual i problemes de conservació
10. La geoconservació, una estratègia fonamental en la gestió integrada dels espais protegits. L'exemple del cap de Creus: un patrimoni geològic únic
11. Els ocells associats als estatges bioclimàtics mediterranis. El massís del Penyalgosa
12. Els cetacis de les costes catalanes des del mar
13. Introducció a la fauna verinosa peninsular
14. Biologia, ecologia i conservació de les nàiades. El projecte de recuperació d'*Unio aleroni* al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
15. Flora i vegetació de l'estatge alpí del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
16. Geoquímica ambiental al nord de les muntanyes de Prades

Espais naturals, corredors ambientals i gestió del territori

Dates

27, 28 i 29 d'octubre de 2000

Professor

Carles M. Mansanet Terol, biòleg

Programa

Divendres

17.00 h: Presentació i lliurament del material
 17.30 - 18.30 h: Introducció. L'aïllament als espais naturals. Origen i conseqüències
 19.00 h: Els espais d'interès a les comarques centrals valencianes. Característiques generals i problemàtica

Dissabte

9.00 h: Excursió guiada per la vall del Polop. Carrascar de la Font Roja - Serra de Mariola Dinar al camp
 17 - 19 h: Taller. Propostes pràctiques d'interconnexió entre els espais visitats.

En grups reduïts s'analitzaran les problemàtiques concretes dels espais visitats i es proposaran alternatives

Diumenge

9 - 11 h: Les xarxes d'espais naturals com a alternativa a l'aïllament
 11.30 - 13 h: Conclusions
 14.00 h: Dinar a l'alberg

Cal portar

Calçat adequat i tot el que sigui necessari per a l'excursió prevista entre els parcs naturals del Carrascar de la Font Roja i la Serra de Mariola

Lloc de trobada

Alberg El Teularet. Carretera de la Font Roja. Parc Natural del Carrascar de la Font Roja.

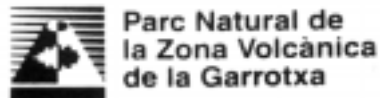
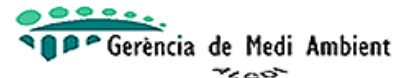
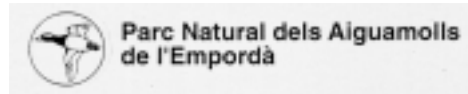
Informació i preinscripció

Gerència de Medi Ambient. Ajuntament d'Alcoi. C. Major, 10; 03801 Alcoi. De dilluns a divendres, de 9 a 14 h. Demaneu per Miguel Signes Verdera. Tel. 965 537 127, fax 965 537 171.
 A/e: msignes@alcoi.org

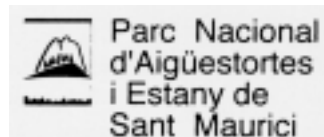
Amb el suport de:

Col·laboren:

Ajuntament de Lleida
Regiduria de Medi Ambient

Presentació

Coincidint amb l'inici del curs acadèmic 2000-2001, la Institució Catalana d'Història Natural presenta el Programa de Cursos Naturalistes. Seguint la línia iniciada el 1992, s'organitzen cursos descriptius, metodològics i de gestió en temes relacionats amb el medi físic i natural. Enguany hi ha diverses novetats, com ara les propostes de cursos provinents d'arreu del territori de parla i cultura catalanes, o la possibilitat de realitzar albiraments de cetacis per la Mediterrània occidental bo i navegant en un veler. Es tracta de cursos molt pràctics, dirigits especialment a naturalistes professionals i afeccionats. El programa proposa des de cursos introductoris i generals, fins a més especialitzats o específics.

Els cursos combinen un mínim de sessions teòriques amb la pràctica de camp i de laboratori, i es desenvolupen en indrets arreu del país, segons les necessitats de la temàtica i el treball de camp a realitzar.

Organitza:

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona
Telèfon 933 248 582; fax 932 701 180
Adreça electrònica: ichn@iec.es
Adreça d'Internet: <http://www.iec.es/ichn>

Informació i inscripció

Per formalitzar la inscripció, cal haver-se preinscrit, com a mínim, quinze dies abans de la realització del curs, per telèfon o personalment, a l'entitat indicada per a cada curs.

Una vegada feta la preinscripció, cal fer l'ingrés de la matrícula al compte corrent 2100-0963-0200036009 de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona, a nom de la Institució Catalana d'Història Natural, amb la indicació del nom de l'alumne i el títol del curs. En el termini màxim de tres dies a comptar des de la preinscripció, s'ha de fer arribar el resguard d'haver fet l'ingrés de la matrícula a l'entitat on s'ha fet aquesta, dirigida a la persona responsable d'inscripcions, per fax, per correu o personalment. En cas contrari, quedarà anul·lada la preinscripció.

En el cas que una persona ja inscrita vulgui anul·lar la inscripció, només li serà retornat el 80 % de l'import, sempre que ho sol·liciti amb una antelació mínima de quinze dies respecte a la celebració del curs.

El nombre de places és limitat i depèn de cada curs. La inscripció es realitzarà per rigorós ordre d'inscripcions, d'acord amb la data del resguard d'ingrés. Hi haurà llista d'espera per a cada curs.

Organització i matrícula

La ICHN organitza aquest programa de cursos conjuntament amb diferents entitats. La matrícula per als socis de la ICHN i els col·lectius fixats per les entitats coorganitzadores que s'indiquen més avall és de 8.000 ptes., i per als no-socis, de 12.000 ptes., excepte per al curs núm. 12 que és de 20.000 ptes. per als socis de la ICHN i col·lectius indicats pels coorganitzadors, i 25.000 ptes. per als no-socis.

El suport de la Fundació Territori i Paisatge permet oferir als estudiants de secundària i universitaris, i als aturats, una reducció de 3.000 ptes. sobre el preu de la matrícula.

La reducció és aplicable en qualsevol dels preus indicats. Cal que acrediteu la vostra condició mitjançant una fotocòpia del carnet d'estudiant o de la targeta d'aturat, que cal enviar conjuntament amb el resguard d'ingrés de matrícula.

El **curs 1** està coorganitzat amb l'Ajuntament d'Alcoi, en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Comarcals del Baix Vinalopó. La matrícula per als socis de l'IECBV que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes.

Els **cursos 2 i 5** estan coorganitzats amb l'Ajuntament de Lleida. La matrícula per als habitants del municipi que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes. per cada curs.

El **curs 3** està coorganitzat amb l'Ajuntament de Morella, en col·laboració amb l'Associació Amics de la Paleontologia de Morella. La matrícula per als socis de l'AAPM i per als habitants de Morella que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes.

El **curs 4** està coorganitzat amb el Grup per a l'Estudi i Conservació dels Espais Naturals. La matrícula per als socis del GECEN i per als habitants dels municipis del Parc Natural del Saler que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes.

El **curs 6** està coorganitzat amb el Parc Natural del Cadí-Moixeró. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes.

Els **cursos 7 i 14** estan coorganitzats amb El Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes. per cada curs.

El **curs 8** està coorganitzat amb el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament i per als socis d'APNAE (Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà) i IAEDEN (Institució Altempordanesa per a la Defensa i l'Estudi de la Natura) és de 8.000 ptes.

Els **curs 9** està coorganitzat amb Biocom. La matrícula per als habitants d'Andorra que ho justifiquin degudament, és de 8.000 ptes.

Els **cursos 10 i 12** estan coorganitzats amb el Parc Natural del Cap de Creus. La matrícula del curs 10 per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes. La matrícula del curs 12 per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 20.000 ptes.

Els **cursos 11 i 13** estan coorganitzats amb l'Estació Ornitològica del Baix Cinca. La matrícula per als habitants dels municipis de l'aiguabarreig que ho justifiquin degudament i per als socis de les associacions SIGNATUS i CEDAM és de 8.000 ptes. per cada curs.

El **curs 15** està coorganitzat amb el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. La matrícula per als habitants dels municipis del Parc que ho justifiquin degudament és de 8.000 ptes.

El **curs 16** està coorganitzat amb el Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà (CHNCB). La matrícula per als habitants dels municipis de la serra de Prades que ho justifiquin degudament i per als socis del CHNCB és de 8.000 ptes.

La matrícula dels cursos dona dret a assistir a les sessions del professorat, a la documentació, a l'allotjament i a l'esmorzar del diumenge. El transport i la resta d'àpats no hi són inclosos, però es poden reservar en el moment de fer la inscripció i pagar-los al principi del curs, o bé hom pot portar el menjar. En el cas del curs 12, la matrícula també inclou el viatge en vaixell.

Per al transport, podeu avisar si disposeu de places de cotxe per compartir, o si us cal trobar-ne, i en cas que vingueu en transport públic, per poder planificar els desplaçaments durant el curs. Cal dur llençols o sac de dormir i roba adequada i de colors discrets per a les sortides de camp.

Situació i accés

Els cursos s'impartiran en diferents equipaments que alhora són el lloc de trobada. L'allotjament serà al punt de trobada o en albergs de localitats pròximes. Si teniu qualsevol dubte respecte a l'accés als punts de trobada o al lloc d'allotjament, resol·leu-lo en fer la inscripció.

Els bolets dels boscos mediterranis. Tècniques d'identificació de camp i de laboratori

Dates

4 i 5 de novembre de 2000

Professors

Javier Martínez , biòleg
José Manuel Pérez , biòleg,
Grup de micologia de la Fundació Pública de la
Diputació de Lleida, Institut d'Estudis Ilerdencs

Programa

Dissabte

11 h: Presentació i lliurament de material
11.30 - 13 h: Introducció teòrica: Característiques
generals dels fongs
Caràcters macroscòpics i microscòpics útils
per a la determinació dels fongs. Taxonomia
13 - 14 h: Dinar de picnic al Parc Municipal de la
Mitjana, de Lleida
14 - 17 h: Sortida per observar bolets en ambients de
ribera: la Mitjana de Lleida i Alcarràs
17 - 19 h: Sessió de laboratori: identificació de les
mostres recollides
19 - 20 h: Desplaçament i instal·lació a les Obagues
20 - 22 h: Cuina de bolets i sopar
22 - 23 h: Sessió de diapositives: espècies
característiques dels ambients riberencs, rouredes,
alzinars, pinedes

Diumenge

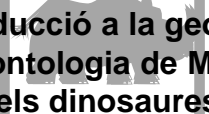
8 - 15 h: Sortida per la serra de Prades, dinar de pic-
nic i determinació dels fongs al camp
15 - 17 h: Sessió de laboratori: determinació de les
espècies recol·lectades i conclusió del curs

Lloc de trobada

Centre Municipal d'Educació Ambiental (CMEA).
C. Ramon Argilés, s/n; 25005 Lleida

Informació i preinscripció

Centre Municipal d'Educació Ambiental (CMEA).
C. Ramon Argilés, s/n; 25005 Lleida. De dilluns a
divendres, de 10 a 14 h, i els dimecres, de 16 a 18 h.
Demaneu per Neus Ibáñez. Tel. 973 230 738;
fax 973 225 318. A/e: cea@paeria.es

Introducció a la geologia i paleontologia de Morella: els dinosaures

Dates

11 i 12 de novembre de 2000

Professors

Ramon Salas, professor de geologia sedimentària,
Facultat de Geologia, UB
José Luis Sanz García, catedràtic de Paleontologia,
Universitat Autònoma de Madrid

Programa

Dissabte

10 h: Presentació del curs
10.30 - 13.30 h: Sessió teòrica: Introducció a la
geologia de Morella. Laboratori geològic
13.30 - 15.30 h: Dinar
15.30 h - 18.30 h: Sessió teòrica: Introducció a la
paleontologia de dinosaures dels Ports. Laboratori:
Reconeixement i classificació de les restes fòssils

Diumenge

9 h: Sortida de camp: Realització de l'itinerari
geològic barranc de la Bota - Morella. Observació
i reconeixement de les diverses unitats geològiques.
Visita al terral d'argiles del Mas de la Parreta.
Estudi de la unitat estratigràfica: Formació d'argiles
de Morella (capes roges) i dels jaciments de
dinosaures associats
14 - 16 h: Dinar
16 - 18 h: Conclusions i cloenda del curs

Cal portar

Indumentària adequada per al fred durant les
sortides de camp

Lloc de trobada

Ajuntament de Morella
C. Segura Barreda, 28; 12300 Morella

Informació i preinscripció

Centre Integrat de Serveis Econòmics (CISE).
Plaça de Sant Miquel, 3; 12300 Morella. Demaneu
per Salomé Boix. Tel. 964 173 117 / 964 173 008;
fax. 964 173 131. A/e: cise@morella.net

Els ecosistemes dunars valencians

Dates

24, 25 i 26 de novembre de 2000

Professors

Olga Mayoral i Jordi Domingo, biòlegs, UV
Miguel Àngel Gómez-Serrano, biòleg, SEO
Antonio Vizcaíno, biòleg, director de l'Oficina Tècnica
de la Devesa del Saler

Programa

Divendres

19 h: Recepció dels primers assistents
22 h: Diaporama *El litoral al País Valencià*

Dissabte

9.30 h: Recepció de la resta d'assistents
10 - 14 h: Els ecosistemes dunars: zonació
vegetal i adaptacions ecològiques. El cas de la
Devesa del Saler: recuperació d'un ecosistema dunar
14 h: Dinar
15.30 h: Visita guiada per les dunes de la Devesa
18.30 - 20.30 h: Transformacions del paisatge litoral

Diumenge

10 h: Visita guiada pel Centre d'Interpretació Racó
de l'Olla del Parc Natural de l'Albufera
12.30 h: Estratègies per a la conservació
de la flora litoral
13.30 h: Conservació de l'avifauna dels
ecosistemes dunars
14.30 h: Dinar
15.30 h: Sessió de laboratori: Taller sobre el litoral
18 h: Avaluació i cloenda del curs

Lloc de trobada

El Saler (Parc Natural de l'Albufera). A 15 km, de
València. L'hora de trobada pot ser el divendres, a
les 19 h o el dissabte, a les 9.30 h

Informació i preinscripció

Dept. de Biologia Animal, UV. Apartat de correus
22085; 46071 València. De dilluns a divendres, de 9
a 20 h. Demaneu per Jordi Domingo Calabuig.
Tel. 963 983 640. A/e: jordi.domingo@uv.es

Recuperació de fauna salvatge i plans de conservació d'espècies

Dates

2 i 3 de desembre de 2000

Professors

Neus Caminal, biòloga i educadora ambiental de l'associació TRENCA

Damià Sánchez, encarregat del CRFS de Vallcalent

Programa

Dissabte

11 h: Presentació i lliurament de material
11.30 - 14 h: Visió global dels centres de recuperació a Catalunya
14 - 15 h: Dinar de picnic a la Mitjana de Lleida
15 - 19 h: Estudi d'un cas específic: el CRFS de Vallcalent. Visita a les instal·lacions

Diumenge

10 h: Plans de conservació d'espècies a Catalunya.
12 h: Pla de recuperació de l'ós bru al Pirineu
14 - 15 h: Dinar
15 - 18 h: Sortida al PEIN d'Utxesa i alliberament de fauna recuperada al CRFS de Vallcalent

Cal portar

Calçat i roba adequats per sortir al camp en aquestes dates, si pot ser de colors discrets, binocles i guies d'ocells

Lloc de trobada

Centre Municipal d'Educació Ambiental (CMEA).
C. Ramon Argilés, s/n; 25005 Lleida

Informació i preinscripció

Centre Municipal d'Educació Ambiental (CMEA).
C. Ramon Argilés, s/n; 25005 Lleida. De dilluns a divendres, de 10 a 14 h, i els dimecres, de 16 a 18 h.
Demaneu per Neus Ibáñez. Tel. 973 230 738;
fax 973 225 318. A/e: cea@paeria.es

El seguiment de rastres a la neu

Dates

27 i 28 de gener de 2001

Professor

Jordi Garcia i Petit, director del Parc Natural del Cadí-Moixeró

Programa

Dissabte

10.30 - 11 h: Presentació del curs
11 - 14 h: Influència de la neu en els ecosistemes de mitja muntanya. Sortida
14 - 15.30 h: Dinar
15.30 - 16.30 h: El mantell nival i la seva evolució
17 - 19.30 h: Els rastres a la neu: identificació, problemàtica i aplicacions en la gestió

Diumenge

9 - 14 h: Identificació de rastres i condicions d'innivació. Sortida a l'estatge alpí
14 - 16 h: Dinar
16 - 18 h: Altres rastres a la muntanya: rastres de menjar, femtes, plomes, pèl, etc.
18 - 18.30 h: Conclusions del curs

Cal portar

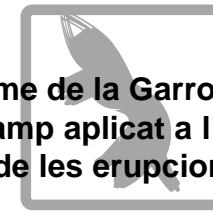
Calçat de muntanya, roba d'hivern, prismàtics, sac de dormir

Lloc de trobada

Centre d'informació i Recepció del Parc Natural del Cadí-Moixeró, c. de la Vinya, 1; Bagà

Informació i preinscripció

Centre de Recepció del Parc Natural del Cadí-Moixeró, c. de la Vinya, 1; 08695 Bagà. De dilluns a divendres, de 9 a 13.30 h i de 15.30 a 18.30 h.
Demaneu per Carme Alcàntara.
Tel. 938 244 151; fax 938 244 312

El vulcanisme de la Garrotxa: el treball de camp aplicat a l'estudi de les erupcions

Dates

24 i 25 de febrer de 2001

Professors

Llorenç Planagumà, geòleg
Dolors Ferrés, geòloga

Col·laboradors del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Programa

Dissabte

10.30 - 11 h: Trobada i presentació del curs
11 - 19 h: Preparació dels grups i sortida al camp
Tècniques pràctiques d'ús de cartografia, sèries estratigràfiques i altres tècniques de camp
Observació d'afloraments i relació amb el conjunt volcànic de la Garrotxa
Es treballarà en les grederes del volcà del Croscat, l'aflorament de Can Tià i l'onada piroclàstica del volcà de Santa Margarida

Diumenge

9 - 14 h: Continuació del treball de camp
16 - 19 h: Posada en comú i conclusions

Lloc de trobada

Casal dels Volcans
Av. de Santa Coloma, s/n; 17800 Olot

Informació i preinscripció

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.
Av. de Santa Coloma, s/n; 17800 Olot. Dilluns, dimecres i divendres, de 10 a 14 h. Demaneu per Mireia Batiste. Tel. 972 264 666, fax 972 265 567.
A/e: wmbatiste@correu.gencat.es

Les aus limícoles: ecologia i claus per a la identificació de les espècies presents a Catalunya i a la Mediterrània occidental

Dates

7 i 8 d'abril de 2001

Professor

Jordi Martí, responsable de l'Estació Ornitològica del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà

Programa

Dissabte

09.30 - 10 h: Presentació del curs
10 - 12 h: Classificació i ecologia de les aus limícoles
12.30 - 13.30 h: Tècniques de cens, estudi i observació de les aus limícoles
13.30 - 16.00 h: Dinar
16.00 - 19.00 h: Claus per a la identificació de les espècies de limícoles presents a Catalunya i a la Mediterrània occidental

Diumenge

09 - 14 h: Sortida al camp per identificar les espècies de limícoles presents durant la primavera al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (PNAE)
14 - 16 h: Dinar
16 - 18 h: Col·loqui i conclusions del curs

Cal portar

Prismàtics i guia d'identificació d'ocells

Lloc de trobada

El Cortalet (Centre d'informació del PNAE), Castelló d'Empúries

Informació i preinscripció

Centre d'Informació del Parc dels Aiguamolls de l'Empordà. Mas El Cortalet; 17486 Castelló d'Empúries. Matins, de 9 a 13 h. Demaneu per Maria Carbó. Tel. 972 454 222; fax 972 454 474.
A/e: aiguamolls@aiguamolls.org

Avifauna forestal pirinenca: situació actual i problemes de conservació

Dates

28 i 29 d'abril de 2001

Professors

Jordi Dalmau, tècnic especialista forestal
Raimon Mariné i Ramon Martínez-Vidal, biòlegs.
Tècnics de MUGA d'estudis forestals.

Programa

Dissabte

11 h: Arribada dels assistents i acreditació
11.30 - 14 h: Els boscos pirinencs: evolució, aprofitaments, estat actual de conservació
14.15 h: Dinar
16.30 - 18 h: Les comunitats d'ocells dels boscos subalpins: gremis, estratègies de vida, ocells especialistes forestal, ocells ocupants primaris i secundaris de cavitats
18.30 - 20 h: Posada en comú dels temes del dia
20 a 23 h: Sortida de camp: escolta nocturna de mussol pirinenc (*Aegolius funereus*)

Diumenge

9 a 11h: Espècies bandera dels boscos subalpins: el gall fer, el picot negre i el mussol pirinenc
11 a 13 h: Sortida de camp: visita als hàbitats típics de cada espècie amb explicacions pràctiques sobre gestió forestal sostenible
15 h: Dinar
16.30 a 17.30 h: La gestió forestal al Pirineu
18 - 19.30 h: Posada en comú i cloenda del curs

Cal portar

Binocles, llum frontal i roba d'abric (anorac i guants, sobretot), així com calçat calent per si hi ha neu

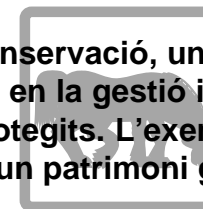
Lloc de trobada

Casa de colònies AINA, a Canillo (a la sortida del poble en direcció al pas de la Casa)

Informació i preinscripció

De dilluns a divendres, de 20 a 21 h. Demaneu per Jordi Dalmau i Ausàs. Tel. 973 354 206.
A/e: jordidalmau@retemail.es

La geoconservació, una estratègia fonamental en la gestió integrada dels espais protegits. L'exemple del cap de Creus: un patrimoni geològic únic

Dates

5 i 6 de maig de 2001

Professors

Jordi Carreras Planells i Elena Druguet Tantiñà, Departament de Geologia, UAB

Programa

Dissabte

9.15 - 10.15 h: Patrimoni geològic i geoconservació: Què és el patrimoni geològic i comparació amb altres patrimonis (biòtic, historicocultural)
10.15 - 11.15 h: El patrimoni geològic de Catalunya i comparació amb el patrimoni geològic d'arreu del món. Principis de geoconservació. Evolució recent del geoconservacionisme i estat actual
11.45 - 12.45 h: Les roques del cap de Creus. Introducció a la geologia del cap de Creus
12.45 - 13.45 h: El què del seu valor patrimonial i de la necessitat de conservació. Estratègies de gestió per a la salvaguarda del patrimoni geològic del cap de Creus
15.30 h: Sortida: cap de Creus i Culip - Tudela

Diumenge

9 h: Sortida de camp. Itinerari del mas de Rabassers a la punta dels Farallons.
17.30 h: Sessió de cloenda i conclusions de camp

Cal portar

Calçat resistent i adequat per caminar (botes), màquina de fotografar

Lloc de trobada

Seu del Parc Natural del Cap de Creus
Palau de l'Abat. El Port de la Selva

Informació i preinscripció

Parc Natural del Cap de Creus, Palau de l'Abat, monestir de Sant Pere de Rodes; 17489 Port de la Selva. De 9 a 14 i de 15 a 18 h. Tel. 972 193 191; fax: 972 193 192

**Els ocells associats als estatges
bioclimàtics mediterranis.
El massís del Penyagolosa**

Dates

12 i 13 de maig de 2001

Professor

Carles Santana i García, ornitòleg

Programa

Dissabte

8.00 h: Arribada i acreditació dels assistents, al Santuari de Sant Joan de Penyagolosa
10.00 h: 1r itinerari: Sant Joan de Penyagolosa - riu Carbo. Estatges termo- i mesomediterranis. Introducció general al massís. Dinar de camp
17.00 h: Els ocells dels ambients forestals del País Valencià. Anellament
20.30 h: Sopar

Diumenge

8 h: Esmorzar
9 h: 2n Itinerari: Sant Joan de Penyagolosa - Cim - Mas de la Cambreta. Estatges supra- i oromediterranis. Recorregut botànic pel barranc de la Pegunta. Els ocells forestals del bosc de pi roig
17:00 h: Cloenda

Cal portar

Guies, binocles, calculadora, roba d'abric, botes d'aigua i de muntanya

Lloc de trobada

A les vuit del matí de dissabte, al Santuari de Sant Joan de Penyagolosa

Informació i preinscripció

Estació Biològica de l'Aiguabarreig, carretera de Fraga, s/n; 50170 Mequinensa. De dilluns a divendres, de 9 a 12 i de 16 a 18 h. Demaneu per Esther Martínez. Tel. i fax 974 464 435.
A/e: aiguabarreig@partal.com

**Els cetacis de les costes catalanes
des del mar**

Dates

19 i 20 de maig de 2001

Professora

Laura Silvani Hurtado, biòloga

Programa

Dissabte

Conèixer els cetacis de la Mediterrània, aprendre a diferenciar les espècies
Característiques de les diferents espècies d'odontocets i de mysticets: breus explicacions sobre:

- alimentació
- reproducció
- comportament

Problemes de conservació:

- interacció amb la pesca
- contaminació

El marc legislatiu internacional:
La CBI (Comissió Balenera Internacional)

Diumenge

Metodologia per a les sortides al camp:
whale watching

Cal portar

Prismàtics (8x30), càmera fotogràfica amb un zoom de 200, anorac, sabates adequades per anar en vaixell, guies de cetacis, barret, crema antisolar, pastilles antimareig, llibreta per fer anotacions

Lloc de trobada

Seu del Parc Natural del Cap de Creus
Palau de l'Abat, El Port de la Selva

Informació i preinscripció

Parc Natural del Cap de Creus,
Palau de l'Abat, monestir de Sant Pere de Rodes;
17489 Port de la Selva. De 9 a 14 i de 15 a 18 h.
Tel. 972 193 191, fax: 972 193 192

**Introducció
a la fauna verinosa peninsular**

Dates

26 i 27 de maig de 2001

Professor

Ignasi Castellví Gómez, naturalista, membre del Museu de Ciències Naturals de Granollers

Programa

Exposició dels objectius
Efectes dels animals verinosos sobre l'àmbit cultural
Audiovisual i sessió pràctica: generalitats de la fauna verinosa

Introducció al coneixement dels escorpins
Sortida de camp per observar escorpins
Sortida nocturna: seguiment dels escorpins amb llum ultraviolada

Introducció al coneixement de les serps
Sortida de camp: Possibilitat d'observar la taràntula (*Lycosa*) i alguns ofidis

Tècniques de treball de camp
Biologia de les espècies. Verins
Picades i mossegades, aparells verinosos
Terapèutica. Prevencions i consells pràctics

Cal portar

Calçat adient per anar per la muntanya, llum ultraviolada, llanterna

Lloc de trobada

Estació Biològica de l'Aiguabarreig
Carretera de Fraga, s/n, Mequinensa

Informació i preinscripció

Estació Biològica de l'Aiguabarreig, carretera de Fraga, s/n; 50170 Mequinensa. De dilluns a divendres, de 9 a 12 i de 16 a 18 h. Demaneu per Esther Martínez. Tel. i fax 974 464 435.
A/e: aiguabarreig@partal.com

Biologia, ecologia i conservació de les nàiades. El projecte de recuperació d'*Unio aleroni* al Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Dates

16 i 17 juny de 2001

Professors

Cristian R. Altaba, biòleg, CSIC - Institut Mediterrani d'Estudis Avançats

Emili Bassols, biòleg. Responsable de l'Àrea de Patrimoni Natural del PNZVG

Programa

Dissabte

10.30 - 11h: Presentació del curs
11-13.30 h Introducció a les nàiades. Biologia i ecologia de les nàiades. Identificació de les diferents espècies

16 - 19 h: Detecció de nàiades al riu.

Unio aleroni. El Projecte de recuperació.

Altres iniciatives de conservació de nàiades a Catalunya. L'exemple de *Margaritifera auricularia* al riu Ebre

Diumenge

9 - 14h: Sortida de camp: Observació d'una infestació de peixos amb larves de nàiades

16 - 18.30 h: L'estratègia de conservació de les nàiades. Situació actual i perspectives de futur

18.30 - 19 h: Conclusions del curs

Cal portar

Banyador i calçat per a l'aigua o, si en teniu, botes altes de pescar

Lloc de trobada

Casal dels Volcans

Av. de Santa Coloma s/n; 17800 Olot

Informació i preinscripció

Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa

Av. de Santa Coloma s/n; 17800 Olot.

Dilluns, dimarts, dimecres i dijous, de 10 a 14 h.

Demaneu per Mireia Batiste. Tel. 972 264 666;

fax. 972 265 567

Flora i vegetació de l'estatge alpí del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Dates

7 i 8 de juliol de 2001

Professor

Gerard Giménez Pérez, tècnic del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici

Programa

Dissabte

12 - 2 h: Introducció a l'alta muntanya. Característiques de la flora d'alta muntanya. Flora i vegetació

16 - 17 h: Continuació de la teoria

17 - 20 h: Desplaçament al lloc de dormir, breu caminada per la vall de Cabanes

Diumenge

Excursió pràctica a la vall de Gerber

Cal portar

Botes còmodes, roba d'abric i impermeable

Lloc de trobada

Casa del Parc d'Espot. C. Prat del Guarda, 4; Espot

Informació i preinscripció

Casa del Parc d'Espot. C. Prat del Guarda, 4; 25597 Espot.

Dilluns i dimecres, de 9 a 13 h i de 15.30 a 19 h.

Demaneu per Àlicia Orteu. Tel./Fax: 973 624 036.

A/e: aiguestortes@catalunya.com

Geoquímica ambiental al nord de les muntanyes de Prades

Dates

14 i 15 de juliol de 2001

Professors

Xavier Font i Manel Viladevall, Dept Geoquímica, Petrologia i Prospecció Geològica UB

Sergio Valenzuela Garcia, geòleg, Comissió Medi Ambient CHNCB

Jordi Llorens Poca, Comissió Medi Ambient CHNCB

Programa

Dissabte

10 - 10.30 h: Presentació del curs

10.30 - 14 h: Introducció a la Geologia de la Conca de Barberà, Geoquímica, Espais Naturals i Espais Naturals Protegits

15.30 - 19.30 h: Sortida de Camp al PNIN de Poblet. Metodologia de Camp: litologia, radiació gamma natural, vegetació, sediments, hidrogeologia

Diumenge

10 - 13 h: Medi físic, qualitat ambiental, paràmetres estàndard de qualitat, contaminació de sòls, aigües i atmosfera

13 - 15 h: Visita al *Codoç*, litologia, hidrogeologia, sistema de conreu contaminat, elaboració de postes de recuperació

17 - 19 h: Conclusions. Aplicació dels mètodes geoquímics per a l'avaluació de la qualitat ambiental

Cal portar

Calçat adequat, aigua i protecció pel sol

Lloc de trobada

Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà
C. de la Pedrera, 2; 43400 Montblanc

Informació i preinscripció

Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà
C. de la Pedrera, 2; 43400 Montblanc. De dilluns a

divendres, de 18 a 20 h. Demaneu per Olga Llorens.

Tel. 977 862 177. A/e: chncb@readysoft.es